

RECENSIE

door Nannie de Graaff

Publicatie:

Petra Broomans (hoofdred./huvudred.) & Ingeborg Kroon: *Zweedse en Zweedstalige Finse auteurs in Nederlandse vertaling 1491-2007. Een bibliografie. Svenska och finlandssvenska författare i nederländsk översättning 1491-2007. En bibliografi*, vol 6 in the series *Studies on Cultural Transfer and Transmission (CTaT)*, Barkhuis Publishing, Groningen, 2013, VII.

“Ook al kan volledigheid nooit geheel benaderd worden, bibliografieën van vertaalde literatuur zijn de basis voor het onderzoek naar de cultuurbemiddeling en de studie van beelden van buitenlandse culturen en literaturen.”

Bij uitgeverij Barkhuis verscheen de uitgave *Zweedse en Zweedstalige Finse auteurs in Nederlandse vertaling 1491-2007. Een bibliografie. Svenska och finlandssvenska författare i nederländsk översättning 1491-2007. En bibliografi*. Deze bibliografie, onder hoofdredactie van Petra Broomans in samenwerking met Ingeborg Kroon, is uitgebracht in de reeks *Studies on Cultural Transfer & Transmission*. Het werk biedt een uitgebreid overzicht van, en een schat aan informatie over, in het Nederlands vertaalde Zweedstalige literatuur die in de loop der eeuwen haar weg naar Nederland gevonden heeft. Literatuurwetenschapper Petra Broomans, die zelf ervaring heeft als literair vertaler van Zweedse en Zweedstalige Finse auteurs, heeft in deze bibliografie in het bijzonder de focus gericht op het onderwerp cultuurbemiddeling.

In haar tweetalige inleiding geeft Broomans een korte uiteenzetting over de geschiedenis van culturele uitwisseling tussen Nederland en Zweden en de rol van de literair vertaler in dit geheel. Zij ziet de vertaling *an sich* namelijk als een onderdeel van het proces van cultuurbemiddeling en stelt in haar inleiding van deze bibliografie dat de vertaling:

(...) een van de manieren is om cultuur en literatuur te bemiddelen. Het accent ligt niet alleen meer op de analyse van hoe iets is vertaald, maar ook de persoon die de tekst vertaalt is een object van studie geworden. Aangezien een vertaling niet alleen het vertalen van woorden, maar ook het bemiddelen van de culturele context inhoudt, spreek ik van de cultuurbemiddelaar.”

De vertaler is dus een intermediair voor de overdracht van werk en gedachtegoed van de auteur aan het lezerspubliek in de ontvangende cultuur, of, om in de woorden van Broomans te spreken, voor “cultural transfer”. Door een vertaling wordt immers niet

Tijdschrift voor Skandinavistiek 34 (2), 2015

Except where otherwise indicated, the content of this article is licensed and distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 3.0 License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

alleen de tekst zelf, maar ook de culturele context ervan als het ware geïmplementeerd in de ontvangende cultuur.

Zweedse en Zweedstalige Finse auteurs in Nederlandse vertaling 1491-2007. Een bibliografie. Svenska och finlandssvenska författare i nederländsk översättning 1491-2007. En bibliografi. toont de lezer hoeveel Zweedse en Zweedstalige Finse auteurs in de loop van de eeuwen in het Nederlandse taalgebied bekend zijn geworden en ook daar een belangrijk onderdeel werden van het literaire leven. August Strindberg, Selma Lagerlöf, Per Olov Enquist, Astrid Lindgren, Sjöwall en Wahlöö, Henning Mankell en Stieg Larsson bijvoorbeeld zijn vaste gasten geworden bij het Nederlandstalig lezerspubliek. Niet alleen het werk van deze bekende auteurs zijn in het Nederlands vertaald, zoals uit de gedetailleerde bibliografie blijkt. Veel meer Zweedstalige auteurs hebben door het werk van toegewijde vertalers in Nederland door de jaren heen een gezicht gekregen voor de Nederlandse lezers. Interessant is dat deze bibliografie de opkomst van Nederlandse vertalingen van Zweedse literatuur in een historisch perspectief plaatst en ook laat zien hoezeer de Zweedse en Nederlandse geschiedenis en cultuur met elkaar verbonden zijn. Boeiend is om te lezen hoe er tussen beide landen al eeuwenlang betrekkingen bestonden, aanvankelijk vooral van commerciële en economische aard, en hoe dit uiteindelijk ook in toenemende mate heeft geresulteerd in culturele overdracht door middel van de vertaling van literatuur. Ook de verscheidenheid aan genres binnen deze vertaalde literatuur wordt in deze bibliografie vermeld: religieuze werken, (historische) romans, jeugdliteratuur, poëzie, toneelstukken, natuurhistorische werken, reisliteratuur, en vooral de misdaadromans die in de meest recente decennia zo enorm populair geworden zijn. Fictie en non-fictie zijn overigens beide vertegenwoordigd, zij het dat het literaire gehalte van de werken een doorslaggevend criterium is geweest voor het al dan niet opnemen in dit overzicht.

Broomans en Kroon hebben naar mijn mening een boek uitgebracht dat beschouwd kan worden als een standaardwerk. De reeks “Studies on Cultural Transfer & Transmission” heeft met de uitgave van *Zweedse en Zweedstalige Finse auteurs in Nederlandse vertaling 1491-2007. Een bibliografie* in mijn optiek een belangwekkende uitbreiding gekregen. De in de Zweedse taal en cultuur geïnteresseerde literatuurlijver vindt in dit werk van Petra Broomans en Ingeborg Kroon nu een prachtig overzicht dat uitnodigt om verder op verkenning te gaan in het intrigerende terrein van Zweedse literatuur. Al dan niet in vertaling. Ook voor (aankomende) literatuurwetenschappers is de bibliografie is een gedegen naslagwerk geworden.

Uit de aard van de zaak is een bibliografie nooit volledig en gereed, zoals Petra Broomans zelf ook stelt: het gaat hier om een “never ending story”, omdat er natuurlijk voortdurend nieuwe uitgaven en vertalingen verschijnen. Dit biedt echter weer perspectief op een vervolguutgave, en ondanks dit open einde geeft dit werk een goed beeld van de al eeuwenoude culturele uitwisseling tussen het Zweeds- en Nederlandstalige literaire veld.